

Fonden for økologisk landbrugs strategi 2018 - 2021

Forord

Fonden har hjemmel i landbrugsstøtteleven, som fastlægger de overordnede rammer for fondens virke.

Fonden for økologisk landbrug har i foråret 2017 udarbejdet en ny fireårig strategi for 2018-2021. Dette dokumentet består af en beskrivelse af fondens strategiske målsætninger, afgrænsning af støtteformer, valg af indsatsområder samt tildelingskriterier og opfølgingsprocedurer. Strategien udmøntes derudover i en vejledning om ansøgning om tilskud mv.

Bestyrelsen vil hvert år gennemføre et servicetjek af strategien. Ved servicetjeket foretager bestyrelsen en vurdering af, om der er områder, som enten skal tilføjes eller slettes i strategien.

Fonden for økologisk landbrug vil indenfor de givne lovgivningsmæssige forfølge økologiens væsen udtrykt i form af de fire etiske principper formuleret af IFOAM. Principperne udtrykker hvad økologisk jordbrug kan bidrage med til verden og giver en vision for at forbedre alt jordbrug i en global sammenhæng:

- Sundhedsprincippet: Økologisk jordbrug bør opretholde og forbedre jordens, planternes, dyrenes, menneskenes og planetens sundhed som en udelelig enhed.
- Retfærdighedsprincippet: Økologisk jordbrug bør bygge på forhold der sikrer retfærdighed med hensyn til det fælles miljø og livsmuligheder.
- Økologiprincippet: Økologisk jordbrug bør bygge på levende økologiske systemer og kredsløb, samarbejde med dem, efterligne dem og hjælpe med at bevare dem.
- Forsigtighedsprincippet: Økologisk jordbrug bør drives på en forsigtig og ansvarlig måde for at beskytte nuværende og fremtidige generationers sundhed og trivsel og tage vare på miljøet.

Fonden ledes af en faglig bestyrelse med 12 medlemmer, der er sammensat af repræsentanter for erhvervet og offentlige interesser.

Fondens strategi 2018-2021 er fastlagt af bestyrelsen. På baggrund strategien gennemgøres der minimum en årlig ansøgningsrunde. Det er bestyrelsen, der vurderer ansøgningerne og bevilger og afslag.

Fondens formål, ståsted og målsætninger

Formål

Fonden for økologisk landbrugs overordnede formål er at fremme udviklingsmulighederne og konkurrenceevnen for det økologisk jordbrug.

Ståsted

Fonden for økologisk landbrug er en af flere offentlige tilskudsordninger, som har til formål at udvikle det økologiske erhverv i Danmark. Fonden indtager særligt på to områder en rolle for udviklingen.

- Fondens særkende er udvikling af den økologiske primærsektor
- Fondens investerer i projekter, hvor løsninger udvikles og opgaver udføres til fælles gavn både direkte og indirekte for de økologiske primærproducenter

Strategiske målsætninger

Fondens strategiske målsætning er at fremme den samfundsmæssige værdiskabelse gennem udvikling af økologien. Fonden har tre strategiske målsætninger:

- At øge konkurrenceevnen i den økologiske jordbrugssektor
- At forbedre dyresundheden og -velfærden, klimaet, miljøet og naturen i den økologiske produktion
- At fremme attraktive arbejdspladser i den økologiske jordbrugssektor

Fonden har fem indsatsområder, der tager afsæt i erhvervets udviklingsmuligheder

Fonden for økologisk landbrug har valgt at fokusere på fem indsatsområder inden for rammerne af det samlede regelgrundlag for fonden.

Fondens indsatsområder tager afsæt i udviklingsmuligheder og udfordringer, som erhvervet står overfor.

De understøtter fondens formål om at skabe vækst og udvikling i erhvervet, og at der samtidig adresseres udfordringer, som også samfundsmæssigt er vigtige.

Fondens tilgang består dels af et "Push" i form af investering i ny viden og formidling vedrørende primærsektoren og dels af et "Pull" i form af investering i afsætningsfremmende indsatser.

Fonden har med sine indsatsområder peget på, hvad Fonden skal bidrage til at fremme. Det er herefter op til ansøgerne at pege på løsningsmulighederne.

Ansøgere skal som udgangspunkt søge inden for et eller flere af disse områder. Fonden tildeler i helt særlige tilfælde støtte uden for de nævnte områder.

De enkelte indsatsområder er beskrevet på næste side.

Nye løsninger i produktionen

Den økologiske planteproduktion

Den økologiske husdyrproduktion

Højværdiproduktion

Salgsfremme og markedsudvikling

Beskrivelse af fondens indsatsområder

Nye løsninger i produktionen

- Recirkulering af næringsstoffer, herunder samarbejde mellem by og land
- Samtænkning af produktionsformer
- Udvikling af nye forretningsmuligheder fx naturpleje som produktionsgren
- Øget selvforsyning med økologisk protein, bioenergi mv.
- Ejer- og samarbejdsformer mellem landmænd samt mellem by og land

Den økologiske planteproduktion

- Forbedring af ressourceudnyttelsen, herunder forsyning og udnyttelse af næringsstoffer
- Øget produktivitet - højere udbytter
- Teknologi i markdriften
- Økologisk planteproduktion uden konventionel husdyrgødning
- Mangfoldighed i afgrøder og kvalitet til foder og konsum
- Integration af klimahensyn, natur og biodiversitet i planteproduktionen

Den økologiske husdyrproduktion

- Produktionssystemer med mindre klimabelastning
- Produktionssystemer med fokus på dyresundhed og dyrevelfærd
- Forbedring af ressourceudnyttelsen fx højere fodereffektivitet
- Nye former for fodring, økologiske proteinkilder mv.
- Mangfoldighed i husdyracer

Højværdi-produktion

- Mangfoldighed i udbud og produktdifferentiering via fx råvarekvalitet i primærproduktionen

Salgsfremme og markedsudvikling

- Den oplyste forbruger - forbrugerne og andre aftageres kendskab til den økologiske produktionsform og vilkår
- Understøttende aktiviteter for virksomheders afsætning, herunder fx viden om markeder og forbrugere samt generiske kampagner for økologiske jordbrugsprodukter såsom økologisk svinekød

Fonden anvender følgende seks tildelingskriterier, som ansøgere skal forholde sig til i ansøgningen

Kriterier som vedrører det indholdsmæssige i projekterne.

1

Behov og bredde

- I hvor høj grad matcher projektet et eller flere af Fondens indsatsområder?
- Kan projektets resultater komme brede eller væsentlige dele af erhvervet til gavn?

2

Praksisnærhed

- Fører projektet til relevant, anvendelsesorienteret viden?
- Er der aktiviteter, der sikrer, at resultater formidles til og implementeres hos målgruppen hurtigt?

3

Nyskabelse og innovationsværdi

- Vil projektet bidrage med ny viden og/eller nye forretningsmuligheder?
- Udnytter projektet allerede eksisterende viden på området?
- Inkluderer projektet samarbejder med relevante partnere?

4

Kvalitet og faglighed

- Har projektet en høj faglig kvalitet inden for det pågældende formålsområde (forskning og udvikling, formidling, afsætningsfremme osv.)
- Er der de rette kompetencer på området?
- Er der dokumenterede erfaringer med lignende projekter?

5

Økonomisk effektivitet og gennemførelse

- Kan projektets mål nås med de angivne aktiviteter?
- Er sparsommelighedskriteriet iagttaget?
- Er projektet afhængig af anden finansiering?

6

Effekt-potentiale

- Er sammenhængen mellem projektets aktiviteter, leverancer og effekter tydelig?
- Bidrager projektet med en effekt, der vil være målbar?

Kriterier som vedrører de mere projekttekniske ting

Der skal anvendes kvantitative mål og kvalificerede begrundelser for hvorfor effekter forventes opnået. Disse ligger til grund for vurdering af effektpotentialet i projektet

Brug af kvantitative mål

Som led i vurderingen af den enkelte ansøgning i forhold til effektpotentiale (kriterie #6) skal ansøgere opstille tre kvantitative mål, der tilsammen udgør et målhierarki. De tre mål opstilles for projektets

- Aktiviteter
- Leverancer
- Effekter

Et **aktivitetsmål** udgør et kvantitativt mål for de aktiviteter, der gennemføres i projektet. Det kan for eksempel være omfang af forskning, antal forsøg eller tests, antal kampagner, formidlingsaktiviteter m.v.

Et **leverancemål** udgør et kvantitativt mål for de umiddelbare output af aktiviteterne. Det kan for eksempel være den forventede indsigt, som forskning giver anledning til, antal publikationer, det antal respondenter der nås gennem kampagner, eller det antal bedrifter der modtager information eller viden.

Et **effektmål** kan være et kvantitativt mål for effekten af, at en given ny metode eller teknologi spredes og tages i anvendelse på bedrifter. Det kan opgøres på for eksempel parametre for ressourceforbrug, udbytte eller andet. Et effektmål er således typisk et kvalificeret bud på effekten af projektet på bedriftsniveau, når projektets resultater er spredt og implementeret i driften.

Kvalificerede begrundelser for resultater og effekter

I ansøgningen redegøres endvidere for, hvorfor det er sandsynligt, at de planlagte aktiviteter vil medføre de forventede umiddelbare resultater og kunne give anledning til de forventede effekter på for eksempel bedriftsniveau.

Illustration af målhierarki, der skal underbygges af begrundelser for forventede resultater og effekter i ansøgningen

Strategiske målsætninger for fonden

Effekt (fx på bedriftsniveau)

Leverancer (på projektniveau)

Aktivitet (på projektniveau)

Opfølgning på støttede projekter

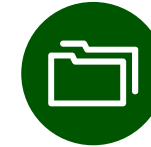
Fonden lægger vægt på, at de støttede projekter skaber resultater, og at de får den ventede effekt for primærproducenterne. Derfor vil der ske en systematisk opfølgning efter projektets afslutning. Det vil i praksis ske gennem en elektronisk indberetning til fondens sekretariat.

Når projektet er afsluttet, skal den projektansvarlige redegøre for aktiviteter, leverancer og forventede effekter i henhold til de opstillede mål for projektet.

Et antal projekter udtages årligt til fondens evaluering af tilskudsmodtageres angivelse af leveranceopnåelse og forventede effekt på bedrifts- eller brancheniveau.

I forbindelse med evaluering af fonden, der gennemføres hvert fjerde år, skal projektansvarlige opbevare og stille data til rådighed, der muliggør effektmåling af projekter.

Fondens strategiske mål

At fremme den samfundsmæssige værdiskabelse gennem udvikling af økologien

At øge konkurrenceevnen i den økologiske jordbrugssektor

At forbedre dyresundheden og -velfærden, klimaet, miljøet og naturen i den økologiske produktion

At fremme attraktive arbejdspladser i den økologiske jordbrugssektor

Fondens indsatsområder og dermed ønsker om effekter

Nye løsninger i produktionen

- Recirkulering af næringsstoffer, herunder samarbejde mellem by og land
- Samtænkning af produktionsformer
- Udvikling af nye forretningsmuligheder fx naturpleje som produktionsgren
- Øget selvforsyning med økologisk protein, bioenergi mv.
- Ejer- og samarbejdsformer mellem landmænd samt mellem by og land

Den økologiske planteproduktion

- Forbedring af ressourceudnyttelsen
- Øget produktivitet - højere udbytter
- Teknologi i markdriften
- Økologisk planteproduktion uden konventionel husdyrgødning
- Mangfoldighed i afgrøder og kvalitet til foder og konsum
- Integration af klimahensyn, natur og biodiversitet i planteproduktionen

Den økologiske husdyrproduktion

- Produktionssystemer med mindre klimabelastning
- Produktionssystemer med fokus på dyresundhed og dyrevelfærd
- Forbedring af ressourceudnyttelsen fx højere fodereffektivitet
- Nye former for fodring, økologiske proteinkilder mv.
- Mangfoldighed i husdyracer

Højværdiproduktion

- Mangfoldighed i udbud og produktdifferentiering via fx råvarekvalitet i primærproduktionen

Salgsfremme og markedsudvikling

- Den oplyste forbruger - forbrugerne og andre aftageres kendskab til den økologiske produktionsform og vilkår
- Understøttende aktiviteter for virksomheders afsætning, herunder fx viden om markeder og forbrugere samt generiske kampagner for økologiske jordbrugsprodukter såsom økologisk svinekød

Indikatorer for udvikling af økologien

1. Udviklingen i det økologiske landbrugsareal, hektar omlagt
2. Udviklingen i produktionen af økologisk protein, hektar med proteinafgrøder
3. Udviklingen i den økologiske mælkeproduktion, kg mælk
4. Udviklingen i den økologiske kødproduktion, kg kød
5. Udviklingen i økonomien, dækningsbidrag pr. hektar dækningsbidrag pr. slagtesvin
6. Udviklingen i dyrevelfærden, medicinforbrug
7. Danskernes kendskab til økologi
8. Udviklingen af det økologiske marked i DK, markedsandel i detailhandel og i foodservice